ISSN 1996-1456

МОЛОДА СПОРТИВНА НАУКА УКРАЇНИ

YOUNG SPORTS SCIENCE OF UKRAINE

Збірник наукових праць

Collection of scientific papers

Випуск 30

Issue 30

ISSN 1996-1456
YOUNG SPORT SCIENCE OF UKRAINE. 2026. V. 2. P. 172-172.
МОЛОДА СПОРТИВНА НАУКА УКРАЇНИ. 2026. Т. 2. С. 172-172.
УДК 796.011.3:37.035

ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СТІЙКОСТІ Й СОЦІАЛЬНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ ШКОЛЯРІВ ПІД ЧАС ВІЙНИ ЗАСОБАМИ ШКІЛЬНОГО СПОРТУ

Євгеній ФЕДАН

Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського, м. Львів, Україна

Вступ. Формування національної стійкості й соціальної інтеграції школярів під час війни є надзвичайно актуальною проблемою. Тривалий соціальний стрес, переміщення й психологічні травми вимагають пошуку дієвих механізмів підтримки молоді. Шкільний спорт володіє значним потенціалом для полегшення адаптації, підвищення згуртованості й поліпшення психосоціального благополуччя дітей, однак цей потенціал потребує детального вивчення впровадження ефективних педагогічних підходів.

Мета — теоретично обґрунтувати й аналізувати педагогічний потенціал шкільного спорту у формуванні національної стійкості й соціальної інтеграції школярів в умовах повномасштабної війни, а також виокремити найбільш ефективні педагогічні підходи для досягнення цієї мети.

Методи: аналіз, синтез, узагальнення й систематизація наукових літературних джерел з проблем шкільного спорту та інклюзивного виховання.

Результати й обговорення. Аналіз сучасних досліджень засвідчив, що участь школярів у спортивних заходах сприяє поліпшенню соціальної інтеграції та розвитку комунікативних навичок. Визначено, що структуровані, адаптовані й групові форми фізичної активності підсилюють взаєморозуміння між дітьми з різним соціальним досвідом і можливостями. На підставі аналізу виокремлено низку ключових педагогічних підходів, які є найбільш дієвими в кризових умовах: індивідуалізовано-адаптивний і соціально-виховний підходи, кооперативне навчання, інтерактивні й ігрові методи, інклюзивна практика, соціальноорієнтовані програми, спорторієнтоване миротворче виховання та травмаінформований підхід. Їх застосування сприяє формуванню взаємоповаги, емпатії, зниженню конфліктності й розвиткові навичок мирного співіснування. Шкільний спорт у педагогічному контексті розглядають не лише як засіб фізичного розвитку, а і як інструмент формування єдності, толерантності та громадянської відповідальності.

Висновок. Потенціал шкільного спорту у формуванні національної стійкості й соціальної інтеграції школярів реалізується за умови комплексного застосування адаптивних, інклюзивних і соціально-виховних педагогічних підходів. Створене на їх основі підтримувальне середовище формує в дітей почуття єдності, солідарності, взаємоповаги й громадянської відповідальності, що є базовими компонентами національної стійкості в умовах повномасштабної війни.

Список використаних джерел

1. Круцевич, Т. Ю., & Нападій, А. В. (2021). Соціалізаційний потенціал фізичного виховання школярів: сучасні підходи та технології. *Теорія і методика фізичного виховання і спорту*, (2), 17–24.

2. Чередніченко, С. В., & Огієнко, М. О. (2024). Сучасні підходи до інклюзивної освіти в Україні та за кордоном. *Олімпійський та паралімпійський спорт*, (2). https://doi.org/10.32782/olimpspu/2024.2.14

3. Korcz, A., Cieśla, E., & Urbański, P. (2024). The role of school functioning, physical activity, BMI, sex and age in building resilience among Ukrainian refugee children in Poland. *Scientific Reports*, 14, 5308. https://doi.org/10.1038/s41598-024-55933-6

4. UNESCO. (2023). *Education and sport for peace and inclusion: Global report*. UNESCO.

5. UNICEF. (2022). *Sport for development in emergency contexts: Child protection and social cohesion*. UNICEF.

© Федан Є., 2026